

เกิดที่สมควร

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๔

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เราเกิดในประเทศอันสมควร เกิดในวาระแผ่นดิน เวลาพระเจ้าแผ่นดินเปลี่ยนแผ่นดินนี้
ผลัดแผ่นดิน เจ้าของแผ่นดินเลยผลัดแผ่นดิน แล้วเป็นที่ร่มเย็น เป็นพุทธมามกะด้วย อยู่ในหลัก
ของศีลธรรม ทำให้คนอื่นเกรงใจ ความเกรงใจสำคัญมาก เวลาเมื่อมีเรื่องกระทบกระทั่งกันสิ่งใด
ต่างๆ มีการเกิดขึ้นนี้ มันมีความเกรงใจ มันทำให้เขาไม่ทำความรุนแรงไป มันเหมือนกันนะ
ผลัดแผ่นดิน

ศาสนาพุทธเป็นศาสนาพุทธ ศีลธรรม จริยธรรม ให้เราให้ตกผลึกในสังคม ให้มีการให้
อภัยกัน ถึงเวลาโกรธ เวลาโมโหกันก็มีความโมโห มีความกระทบกระทั่งกันบ้าง แต่ถึงที่สุด
แล้วมันปล่อยวางได้ เพราะว่าศาสนาพุทธสอนให้มีที่ว่างแล้ว ถ้ามันมีสติสัมปชัญญะมันพูดเรื่อง
ของกรรม มันพูดเรื่องของกรรมแล้วมันให้อภัยกันไง แต่เวลาโกรธมันก็ไปประสามัน ไปพัก
หนึ่ง เห็นไหม ผลัดแผ่นดิน แผ่นดินหนึ่งๆ เราก็อยู่ในชั่วแผ่นดินหนึ่ง เรามีความสุขในแผ่นดิน
นั้น

นั่นละ แผ่นดินนั้นเหมือนกัน เราแผ่นดินเกิดในหัวใจ ความเกิดของเราก็สถานะหนึ่ง ถ้า
เราเกิดของเรา สถานะเราคือนิบุญกุศลพาตี เห็นไหม คนผู้นำเราดี เราทำบุญกุศล อุทิศส่วนกุศล
เพื่อผู้นำของเขา เพื่อผู้นำของเราเอง เราอุทิศส่วนกุศลเพื่อผู้นำ แต่บุญกุศลนั้นตกเป็นของเรา บุญ
กุศลตกมาถึงเรา เราเกิดมาในประเทศอันสมควร ประเทศที่อยู่สุขสบาย การเกิดในประเทศอัน
สมควรนี้เป็นมงคล ๓๘ ประการ เกิดในที่อันสมควรหนึ่ง เกิดในประเทศอันสมควรหนึ่ง การ

เลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่หนึ่ง การบูชาคุณงามความเป็นสมณะหนึ่ง เห็นไหม พวกนี้เป็นมงคลอย่างยิ่งของเราทั้งหมดเลย

แล้วเราเกิดมาละ เราครบเกือบทุกอย่างในมงคล ๓๘ ประการนั้น ชีวิตเรานี้อะไรพาเกิด? บุญกุศลพาเกิด อุทิศส่วนกุศลเพื่ออุทิศส่วนกุศล อุทิศส่วนกุศลนั้นเป็นสิ่งที่ว่าเราจากะออกไป แต่เนื้อหาสาระเป็นของของเรา เราทำได้ เห็นไหม เราทำแล้วเราสละออกไป เราสละออกไป แล้วย้อนกลับมาถึงที่เรา นั้นละบุญพาเกิด มันสนองตอบพร้อมกัน เพราะบุญพาให้เราเกิดมาพบสถานะมีความสุข ถ้าบุญไม่พาเราเกิดขึ้นมา คนที่เกิดขึ้นมาสถานะที่ว่าเขาดกทุกข์ได้ยาก เกิดมาในโลกเดียวกันนะ

เกิดในประเทศอันไม่สมควร เห็นไหม ไม่มีโอกาสชนะ ไม่มีโอกาสเลย ชีวิตนี้เหมือนกับสัตว์ป่า อยู่กับป่าไปวันๆ หนึ่งจนกว่าชีวิตจะหาไม่ อยู่กับสัตว์ป่าแล้วกินขอบเขต แต่ชีวิตของเรานี้เวลาหาอาชีพเรามีส่วนอาชีพ ความเจริญของโลกเขา เห็นไหม ปัจจัยเครื่องอยู่อาศัย มีความสุข ความสบาย ความเจริญงอกงาม แต่มันเจริญของวัตถุ เห็นไหม เราเห็นความเจริญของวัตถุขึ้นมา เราเห็นว่ามันสะดวกสบาย เวลาเราคิดมุกกลับขึ้นมาเนี่ย เจริญทางวัตถุแต่ศีลธรรมเสื่อมไป ทุกคนเรียกร้องหาศีลธรรมนะ เรียกร้องหาความสุขเก่าๆ เรียกร้องหาความสุขอันเก่าอันเดิม

สมัยเมื่อก่อนนั้นเรามีสิ่งแวดล้อมดีมาก จะมีความสุขมาก เดี่ยวนี้สิ่งแวดล้อมมันเปลี่ยนไป มันเป็นไป นี่มันแปรสภาพตลอดไป แต่เราต้องการแสวงหาอาชีพ สัตว์สังคมอยู่ในสังคม โลกเกิดมาแล้ว เราเกิดมาในสังคมนั้น เราใช้ทรัพยากรอันนั้นไป ชีวิตนี้เกิดมา เวลาเกิดมา เวลาไม่มีความเห็นในเรื่องศาสนาเนี่ย เราปฏิเสธเรื่องศาสนา ปฏิเสธเรื่องของผลบุญผลกรรม เราปฏิเสธนะ ถ้าเราไม่เห็นจริง แต่เราเห็นจริงเข้าเราก็อยากแสวงหา พอแสวงหาขึ้นมาแล้ว จะรักษาไว้นั้นอย่างใด จะรักษาสິงนั้นไว้ได้ นี่เวลาศรัทธาเกิดขึ้นชั่วคราว ศรัทธาเนี่ยคลอนแคลนไป ไม่ใช่จดศรัทธา ไม่ใช่ความเชื่อที่มั่นคง

ความเชื่อที่มั่นคง เห็นไหม ตั้งแต่เกาะติดในหลักศาสนา จะมีความเชื่อที่มั่นคง ความเชื่อเราก็อไม่มั่นคง มันแปรสภาพไปตลอดเวลา แต่เพราะอาศัยว่าเรามีหมู่คณะชักนำกัน เราอยู่ใน

ศาสนา ศาสนาสอนเรื่องศีลธรรม เราทำบุญกุศลเพื่อเรา เพราะเพื่อพวกเรา เราทำของเราขึ้นไป มันเจริญขึ้นมานี้มันดอกย้าตรงนี้ มันดอกย้าให้เรารักษาศรัทธาของเราไว้ได้ ถ้ารักษาศรัทธาไม่ได้เราก็เสื่อมสภาพศรัทธา

เกิดเป็นมนุษย์นี้แสนยาก แต่การดำรงชีวิตนี้ยิ่งยากกว่า การดำรงชีวิตนี้ให้อยู่ตลอดไป เห็นไหม แล้วการตายไปก็ได้สถานะใหม่ เพราะสถานะอื่นไปมันไม่สุขเหมือนเรา นี่มันไม่มีอิสรเสรีภาพเหมือนเรา ในโลกนี้แค่เกิดคนละประเทศเท่านั้นละ ความเป็นอยู่ก็ต่างกันแล้ว แค่สมมุติเขตก้นนะ เอาสมมุติมาเป็นเขตก้น หนักันเข้ามาอยู่ในอีกประเทศหนึ่ง เห็นไหม มันหลบๆ ซ่อนๆ ก็ขอให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น นั่นนะเกิดในประเทศอันไม่สมควร

เป็นชาวพุทธเหมือนกัน เขาก็พุทธ เราก็คือพุทธ พุทธเหมือนกันเลย แต่แผ่นดินคนละแผ่นดิน ให้เปรียบเทียบกลับมาให้เห็นคุณประโยชน์ว่าเราเกิดในแผ่นดินที่ถูกต้อง เกิดในแผ่นดินที่อุดมสมบูรณ์ แผ่นดินที่ว่าเป็นบุญกุศลของเรา บุญกุศลของเรามันถึงจะย้อนกลับมาว่าให้เห็นบุญกุศลนะ มันเป็นผลอย่างนั้น ผลสถานะที่เราเกิดขึ้นมาเราถึงได้สถานะนั้นก่อน

เราจะได้สถานะนั้น เพราะว่าเวลามันเกิดขึ้นมานี้ เวลาเกิดขึ้นมาแล้วมันถึงได้สถานะนั้น เห็นไหม ความพึงธรรมนี้เป็นความที่แสนยาก ในคำเราว่าอย่างนั้นนะ แต่เราว่าพึงธรรมแสนยากตรงไหน ยากเพราะเราได้ยินได้ฟังทุกวัน เปิดวิทยุก็ได้ยิน เห็นไหม สิ่งที่ได้ยินเพราะอะไร เพราะเราเกิดในสถานะที่ว่าเป็นชาวพุทธแล้ว เกิดในประเทศอันสมควรแล้ว ถ้าเราเกิดในประเทศอันไม่สมควร ไม่ได้ยินหรือไม่ได้ยิน การพึงธรรมไม่ได้ฟังธรรม

การพึงธรรม เห็นไหม สิ่งที่ไม่เคยได้ยินได้ฟัง สิ่งที่เคยได้ยินได้ฟังแล้วดอกย้าสิ่งนั้นเข้าไป แล้วจิตใจนี้ ความฟ่องแผ้วของใจนี้ มันอ้อขึ้นมาในหัวใจใจ ถ้าหัวใจอ้อขึ้นมา มันจะฟ่องแผ้วในหัวใจดวงนั้น ถ้าหัวใจไม่อ้อนี้ มันยังปกปิดไป เห็นไหม ไม่ฟ่องแผ้ว ใจไม่ฟ่องแผ้วเพราะใจปกปิดตัวเราเอง ความปกปิดตัวเราเองนี้ อวิชชาปัจจัยา สังขารา ความไม่รู้ของใจมันไม่รู้อย่างนั้น ทั้งๆ ที่บุญพามาเกิดแล้ว เห็นไหม มันควรจะทำบุญต่อเนื่องไปตลอด ควรจะเข้าหาสังฆธรรม

ควรจะกอดสิ่งนั้นให้แน่น ไม่ควรจะคายออกมา มันย้อนกลับได้ยังไง ความถอยกลับของใจ ความถอยกลับของใจเพราะอวิชามันปกปิดไว้ มันสำคัญตรงนี้

ถ้าฟังธรรมแล้ว ธรรมนี้บุญกุศล เห็นไหม เจอศรัทธาแล้วความศรัทธาของเรามันก็ คลอนแคลน ถึงต้องทำให้เป็นกัลณยานุปุขณ เห็นไหม ทำความสงบของใจ แล้วใครพยายาม ทำกัลณยานุปุขณแล้วยกขึ้นวิปัสสนา ทำอวิชานั้นให้หลุดออกไปจากใจได้ อวิชานี้ทุกคนต่าง คนต่างทำขึ้นมาให้ออกไปจากใจ ออกไปจากใจแล้วไม่ต้องวนตายวนเกิด ไม่ต้องเสียดายอีกใน อย่างนี้ยังต้องเสียดายไปอีกนะ ชีวิตนี้ต้องเสียดายข้างหน้า ข้างหน้ายังไม่รู้ว่าเราจะไปถึงที่ไหน เราจะตกในสถานะอะไร สิ่งนี้มันเป็นของที่ไม่แน่นอนทั้งหมด สิ่งที่ไม่แน่นอนนั้นทำให้มัน แน่นอนได้ ถ้าทำให้แน่นอนขึ้นมาหลักของศาสนา

ความแน่นอนขึ้นมาทำที่ใจของเรา ถ้าใจของเราแน่นอน ใจปกติ ใจไม่หวั่นไหว ใจไม่ ทุกข์ยากไปกับเขา เขาจะเป็นอย่างไร โลกเขาจะเป็นอย่างไร พายุเกิดขึ้นมันต้องเกิดขึ้นธรรมดา ของมัน แล้วพายุสงบขึ้นมาแล้วมันก็เวียนตาย เห็นไหม ทุกสรรพสิ่งนี้เป็นอนิจจังทั้งหมด โลกนี้ เวียนไปเป็นอนิจจังทั้งหมด ถ้าใจเราก็คือเป็นอนิจจังขึ้นมา แล้วอนิจจังนี้มันเป็นอนิจจังมากกว่าเขา เพราะมันเกิดดับมากกว่าเขา มันคิดร้อยแปดไป มันไม่พอใจในความเห็นของมัน

ใจไม่พอใจในความเห็นของเรา ขัดข้องหมองใจว่าสิ่งนั้นก็สมควรกับเราเลย สิ่งนั้นก็ ขัดข้องหมองใจ สิ่งนี้ก็สมควร เห็นไหม ข้างนอกก็เปลี่ยนแปลง ข้างในเปลี่ยนแปลงมากกว่า หมุนได้เร็วมักกว่า หมุนได้เร็วมักกว่า มันจุดกระชากลากไป ข้างนอกมันเปลี่ยนแปลงแต่ข้าง ในมันไม่เปลี่ยนแปลง ข้างในมีความสงบของใจ ข้างในมีหลักยึด ถ้าข้างในมีหลักยึดขึ้นมา มัน ยึดของมันอยู่ได้ มันพอใจตัวมันเอง สถานะมันก็อยู่ได้ สุขจากข้างนอก สุขจากข้างใน

ข้างนอกอาศัยเป็นเครื่องอยู่อาศัยเท่านั้น แล้วเราต้องชราภาพไป เราต้องแก่ชราคร่ำคร่า ไป มันต้องพลัดพรากจากสิ่งนั้นไป แล้วจะอาศัยสิ่งใดเป็นเครื่องดำรงต่อไป อาศัยบุญกุศลเรา ไป ใจนี้ มีกายกับใจ มนุษย์เรามีกายกับใจ ทุกอย่างมีแต่วัตถุ พอมันเสื่อมสภาพไปก็เสื่อมสภาพ ไป ย่อยสลายไปแล้วก็หมดเรื่องของเขา แต่คนเรามันไม่หมดเรื่องนี้ คนเราเวลามันตายไปแล้ว

หัวใจมันไปต่อไป หัวใจมันต่อไป มันคิดถึงเราทำบุญกุศลนี้ อุทิศส่วนกุศลให้ใคร? อุทิศส่วนกุศลให้กับสัตว์โลกต่างๆ ให้หม่หากษัตริย์ก็ได้ ให้กับใครทุกคนที่ว่าเราอุทิศส่วนกุศลให้ได้ อุทิศส่วนกุศลไปเพื่อใคร? เพื่อจิตวิญญาณดวงนั้น เพื่อความรู้สึกดวงนั้น เพื่อความรู้สึก เพื่อความสุขของใจ

อันนี้ก็เหมือนกัน ความรู้สึกของใจมันรับรู้ความรู้สึกของใจ ความรู้สึกตัวนี้มันไม่เคยตาย มันเวียนตายเวียนเกิด เห็นไหม คนเราตายแล้วถึงไม่จบสิ้นกัน มันตายแล้วมันไม่จบสิ้น มันต้องไปต่อ สิ่งของมันไปต่อมันต้องอาศัยสิ่งนี้ไปต่อไป มันถึงเวียนกลับมา เห็นไหม เวียนกลับมาการทำบุญกุศลของเรา เวียนกลับมาสิ่งนี้มันก็เวียนไป วัฏฏะมันวนอยู่อย่างนี้ แต่มันวนไปวนออกนอกถ่วงนอกทาง หรือวนเข้าในหนทาง แล้วถ้าเราวนเข้าหนทางถึงที่สุดมันพ้นออกไปวนเข้าในหนทางก่อน ในหนทางนั้นมันทำปกติกันต้องมัลลการยัสจจ มรรคเกิดขึ้นจากในหัวใจ เห็นไหม เป็นมรรคชอบด้วย ถ้ามรรคชอบมันแก้ไขใจได้ ถ้ามรรคไม่ชอบมันทำให้หลงไป เห็นไหม คิดว่าตัวเองประพฤติปฏิบัติ คิดว่าตัวเองทำเห็นไหม ทำไปแล้วมันก็เวียนอยู่ในนั้น เวียนตายเวียนเกิดอยู่อย่างเก่า แต่เราไม่เห็น เราไม่เข้าใจ เพราะมันเป็นสิ่งที่ลึกลับมาก

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมานี้ ไม่อยากจะสอนใครเลย เพราะสอนแล้วมันไม่มีใครเข้าใจได้ อันนี้ประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกัน ประพฤติปฏิบัติคิดว่าตัวเองเข้าใจใจ แต่เข้าใจตามความเห็นของตัว ไม่เข้าใจตามหลักความจริง ถ้าเข้าใจตามหลักความจริงมันถึงจะไม่มาเกิดอีก มันถึงจะพ้นออกไปจากอวิชชาได้ ถ้าไม่พ้นจากอวิชชา มันเวียนไปไง เราก็ไม่รู้ สิ่งที่เราไม่รู้เกิดขึ้นมาเราก็ไม่รู้ สิ่งที่เกิดขึ้นมาเราก็ไม่รู้อยู่อย่างนั้นละ มันไม่มีหลักยึด แต่ถ้ามันรู้เห็นไหม มันรู้ตามความเป็นจริงมันจะปล่อยออกไป มันจะขาดออกไปเป็นชั้นๆ ออกไป

สิ่งที่ขาดออกไปเป็นชั้นๆ ออกไปนี้มันรู้มันเห็น มันทั้งรู้มันทั้งเห็น เห็นไหม มันถึงเชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อน เสร็จแล้วก็มาเชื่อความเห็นอันนี้ เชื่อความเห็นของตัวเอง เชื่อยึดมั่นนี้ มันก็เป็นปกติได้ ถ้าไม่ปกติมันต้องเชื่อคนอื่นต่อไป อาศัยคนอื่นต่อไป ความอาศัยคนอื่นมันก็ต้องอาศัยคนอื่นต่อไป ต้องอาศัย ต้องมีคน

คอยประกอบไป แต่ถ้าใจปกติ ใจเข้มแข็งขึ้นมาไม่ต้องอาศัยใคร เห็นไหม ใจตัวเองตั้งมั่นขึ้นมาได้ แล้วใจยังพึ่งพาอาศัยตัวเองได้ ยังเป็นที่พึ่งของคนอื่นได้ด้วย นี่ใจสมควรอย่างนั้น

มันถึงว่า ถ้าเป็นปกติของใจ บุญกุศลเป็นบุญกุศล เราสร้างขึ้นมา มันจะละเอียดเข้าไปเป็นชั้นๆ เข้าไป พังธรรม ธรรมเป็นอย่างนี้ ธรรมเป็นเรื่องของใจ ธรรมเป็นเรื่องการปลดปล่อยความเข้าใจผิด ปลดปล่อยความเห็นภายในออกไป ถ้าปลดปล่อยความเห็นภายในออกไปแล้ว มันจะจบ ถ้าไม่ปลดปล่อยความเห็นภายในออกไปนะ ภายในยังสกปรกโสมมอยู่เนี่ย รับรองข้างนอกมันต้องหมุ่นเวียนไป ถ้าภายในยังมีเชื้ออยู่มันต้องหมุ่นเวียน ถ้าภายในสะอาดแล้วข้างนอกก็จบสิ้น ความจบสิ้นอันนั้นเป็นสิ่งที่ปรารถนาของสัตว์โลกทั้งหมด เอวัง